ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(*Προετοιμασία Διαγωνισμού Υποψηφίων Δικηγόρων Εξεταστικής Περιόδου Β΄ 2026*)

Επιμέλεια: Αναστάσης Καρδαμάκης, Δικηγόρος Αθηνών, Υποψήφιος Δ.Ν., Μ.Δ.Ε. Πολιτικής Δικονομίας (Νομική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.)

Η εταιρεία **Α** Ι.Κ.Ε., με έδρα τον Πειραιά, αποφάσισε να διοργανώσει το καλοκαίρι 2026 ένα τριήμερο μουσικό φεστιβάλ στη Τήνο με την ονομασία "*Tiniako Summer Festival 26*", στο οποίο θα εμφανίζονταν διεθνούς φήμης DJs. Για τον λόγο αυτόν, σύνηψε στον Πειραιά το από 15.4.2026 ιδιωτικό συμφωνητικό με τους **Β** και **Γ**, κατοίκους Ερμούπολης Σύρου και συνιδιοκτήτες (κατά ποσοστό 50 % εξ αδιαιρέτου ο καθένας) ευρύχωρης, πολυτελούς κατοικίας στον οικισμό Υστέρνια της Τήνου, υπό το οποίο **(α)** οι **Β** και **Γ** ανέλαβαν την υποχρέωση να παραχωρήσουν για ένα βράδυ τον χώρο στην **Α**, προκειμένου να λάβει χώρα ένα από τα πάρτι στο πλαίσιο του φεστιβάλ, έναντι ποσού 20.000 ευρώ και **(β)** οι **Β** και **Γ** ανέλαβαν την υποχρέωση να εισπράξουν τα τιμήματα που θα κατέβαλαν οι επισκέπτες για την είσοδό τους στο πάρτι και να τα αποδώσουν στην συνέχεια στην **Α**. Εντούτοις, κατά την βραδιά της εκδήλωσης τον Αύγουστο 2026, υπέστη, λόγω πλημμελούς συντήρησης, σοβαρή βλάβη η ηλεκτρολογική εγκατάσταση της κατοικίας, με αποτέλεσμα να καταστούν για λίγες ώρες, έως ότου να μεταφερθούν από άλλους χώρους του φεστιβάλ ηλεκτρογεννήτριες, μη λειτουργικά τα μηχανήματα του DJ, ο φωτισμός και ο εξοπλισμός του κινητού μπαρ. Επιπλέον, η **Α** διατείνεται ότι οι **Β** και **Γ** εισέπραξαν συνολικά τιμήματα ύψους 39.000 ευρώ από τους επισκέπτες του πάρτι, πλην όμως, της απέδωσαν μόνο 30.000 ευρώ και περιήλθαν σε υπερημερία ως προς την υποχρέωση απόδοσης των λοιπών. Μετά από έντονες διαμαρτυρίες της, η **Α** ασκεί ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά αγωγή κατά των **Β** και **Γ**, ζητώντας **(α)** να αναγνωριστεί ότι έγκυρα λύθηκε το συμφωνητικό λόγω καταγγελίας της πέντε ημέρες μετά το πάρτι, καθό μέρος αφορά στην παραχώρηση του χώρου, λόγω της βλάβης της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης και **(β)** να υποχρεωθούν οι **Β** και **Γ** να της καταβάλλουν εις ολόκληρον το ποσό των 9.000 που εισέπραξαν από τους επισκέπτες.

Ερωτάται:

1. Είναι υλικά και τοπικά αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά να εκδικάσει την αγωγή της **Α** κατά των **Β** και **Γ**; Παραδεκτά σωρεύονται αμφότερα τα αιτήματα της ενάγουσας **Α** στην ίδια αγωγή;

2. Αν ο **Γ** δεν καταθέσει προτάσεις στην δίκη, ποια έννομη συνέπεια θα επέλθει;

3. Είναι παραδεκτό το υπό **(α)** αίτημα της **Α**;

4. Αμυνόμενος έναντι της αγωγής, ο **Β** προβάλλει με τις προτάσεις του: **(α)** ότι κατά τον χρόνο που παρέδωσε την χρήση της κατοικίας στην **Α** δεν υπήρχε πρόβλημα στην ηλεκτρολογική εγκατάσταση και η βλάβη οφειλόταν στην υπερφόρτωση του δικτύου από τους βοηθούς εκπλήρωσης της **Α**, με πολλές ηλεκτρικές συσκευές, **(β)** επικουρικά, ότι κατά τον χρόνο κατάρτισης της σύμβασης, η **Α** γνώριζε ότι η ηλεκτρολογική εγκατάσταση της κατοικίας δεν μπορούσε να υποστηρίξει τις ανάγκες του πάρτι, γεγονός που αποδέχθηκε, **(γ)** ότι η καταγγελία της σύμβασης είναι άκυρη, επειδή την υπέγραφε φερόμενος πληρεξούσιος δικηγόρος της **Α**, ο οποίος δεν απέδειξε την πληρεξουσιότητά του, παρότι ζητήθηκε έγκαιρα η επίδειξη πληρεξουσίου και **(δ)** ότι οι εισπράξεις από την είσοδο στο πάρτι δεν ανήλθαν στα 39.000 ευρώ, αλλά στα 30.000 ευρώ, τα οποία και απέδωσαν με τον **Γ** στην **Α**. Πώς θα χαρακτηρίζατε δικονομικά τους ισχυρισμούς αυτούς και ποιος φέρει το βάρος απόδειξής τους;
5. Με την κατ' άρθρο 269 § 3 ΚΠολΔ προσθήκη του, ο **Β** ισχυρίζεται ότι πριν το πάρτι είχε υποβληθεί σε ληξιπρόθεσμες δαπάνες για την πρόσληψη προσώπων και την χορήγηση σε αυτά μηχανημάτων POS, ώστε να εισπράττουν από τους επισκέπτες το τίμημα, ύψους 3.000 ευρώ και ότι επειδή η **Α** δεν του κατέβαλε το ποσό αυτό αρνήθηκε να αποδώσει τις εισπράξεις στην **Α**, έως ότου να εκπλήρωνε η τελευταία και την δική της υποχρέωση. Για την απόδειξη του ισχυρισμού του, προσκομίζει ανυπόγραφα τιμολόγια τρίτων και στιγμιότυπα οθόνης (screenshots) από συνομιλία του με τον διαχειριστή της **Α** στο *Instagram*. Παραδεκτά προβάλλεται ο ισχυρισμός αυτός;
6. Έστω ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απορρίπτει το υπό **(α)** αίτημα της αγωγής ως ουσιαστικά αβάσιμο, ενώ ως προς το υπό **(β)** διατάσσει επανάληψη της συζήτησης (άρθρο 254 ΚΠολΔ), προκειμένου να εξεταστούν μάρτυρες. Η **Α**, θεωρώντας εσφαλμένη την απόρριψη του πρώτου αιτήματός της, ασκεί αμέσως έφεση, την οποία στρέφει μόνο κατά του **Β**. Παραδεκτά ασκείται η έφεση της **Α**;

Αναλυτικές Απαντήσεις

Πρώτο Ερώτημα

Σύμφωνα με το άρθρο 14 ΚΠολΔ, «*(σ)την αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ*», ενώ κατά το άρθρο 16 § 1 ΚΠολΔ, στην εξαιρετική, σε βάρος του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, υλική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, υπάγονται «*οι διαφορές από μίσθωση πράγματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου*», ασχέτως αν το αντικείμενό τους είναι αποτιμητό σε χρήμα ή όχι. Καταλαμβάνονται και οι εμπορικές μισθώσεις.

Στην προκειμένη περίπτωση, σωρεύονται αντικειμενικά (άρθρο 218 § 1 ΚΠολΔ) στο ίδιο δικόγραφο δύο αιτήματα. Το μεν πρώτο από αυτά (αναγνώριση έγκυρης λύσης της σύμβασης, λόγω εγκυρότητα της καταγγελίας) είναι μη αποτιμητό σε χρήμα, αλλά δεν υπάγεται στην υλική αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου (άρθρο 18 § 1 ΚΠολΔ). Και τούτο, διότι, η ιστορική βάση του αιτήματος αυτού έχει στον αναγκαίο πραγματολογικό πυρήνα της την (βραχυχρόνια) σύμβαση μίσθωσης της πολυτελούς κατοικίας που κατήρτισαν τα μέρη (παραχώρηση του μισθίου για ένα βράδυ, έναντι μισθώματος 20.000 ευρώ). Επομένως, πρόκειται για διαφορά από μίσθωση πράγματος που εκδικάζεται εξαιρετικά από το Μονομελές Πρωτοδικείο (άρθρο 16 § 1 ΚΠολΔ). Εξάλλου, το δεύτερο αίτημα είναι αποτιμητό σε χρήμα (9.000 ευρώ) και υπάγεται στην συνήθη υλική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου (άρθρο 14 ΚΠολΔ). Επομένως, το δικαστήριο αυτό είναι υλικά αρμόδιο να εκδικάσει την αγωγή της Α.

Περαιτέρω, με το άρθρο 29 § 1 ΚΠοΔ ιδρύεται η αποκλειστική (κατ' αποκλεισμό, δηλαδή, της γενικής ή κάποιας ειδικής συντρέχουσας) δωσιδικία του δικαστηρίου του τόπου όπου ευρίσκεται το ακίνητο, στην οποία, μεταξύ άλλων, υπάγονται «*...διαφορές από μίσθωση ακινήτου ή δικαιώματος που συνδέεται με την εκμετάλλευση του*». Ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο 31 § 3 ΚΠολΔ, στο δικαστήριο που επιλήφθηκε χρονικά πρώτο μίας υπόθεσης, μπορεί να εισαχθεί και άλλη υπόθεση -που κανονικά θα υπαγόταν στην τοπική αρμοδιότητα άλλου δικαστηρίου- αρκεί να είναι συναφής με την πρώτη, να απορρέει, δηλαδή, από την ίδια ή παρόμοια βιοτική ή έννομη σχέση ή να συνδέεται προδικαστικά με την άλλη δίκη. Η αποκλειστική δωσιδικία της συνάφειας (άρθρο 31 ΚΠολΔ) υπερισχύει εκείνης του ακινήτου.

Στο υπό εξέταση πρακτικό, το πρώτο αίτημα της Α, με το οποίο ζητείται η αναγνώριση της εγκυρότητας καταγγελίας σύμβασης μίσθωσης συνιστά «*διαφορά από μίσθωση ακινήτου*» και ως εκ τούτου, υπάγεται στην αποκλειστική δωσιδικία του δικαστηρίου του τόπου ευρίσκεται το ακίνητο (εδώ, του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου). Ο μόνος τρόπος να εισαχθεί προς συζήτηση ενώπιον των δικαστηρίων του Πειραιά, τα οποία έχουν, πράγματι, τοπική αρμοδιότητα για το δεύτερο αίτημα όπως θα εξηγηθεί ευθύς αμέσως, είναι η επίκληση και

θεμελίωση της δωσιδικίας της συνάφειας (άρθρο 31 § 3 ΚΠολΔ), εφόσον θεωρηθεί ότι το εν λόγω αίτημα (πρώτο) είναι συναφές με το δεύτερο (υποστηρίξιμες είναι αμφότερες οι εκδοχές· κατά την άποψή μου, πάντως, δεν υφίσταται τέτοια συνάφεια, καθώς οι δύο διαφορές απορρέουν από παντελώς διαφορετικές συμβάσεις και δεν εμφανίζουν ως προς την ιστορική βάση τους σημεία τομής). Εξάλλου, το δεύτερο αίτημα φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του τοπικά αρμόδιου δικαστηρίου (Πειραιάς), λόγω της ειδικής συντρέχουσας δωσιδικίας της δικαιοπραξίας (άρθρο 33 ΚΠολΔ): στον Πειραιά καταρτίστηκε η σύμβαση εντολής (άρθρα 713 επ. ΑΚ), ενώ εκεί έπρεπε να εκπληρώσουν οι εντολοδόχοι την χρηματική παροχή τους, δηλαδή, να αποδώσουν στην εντολέα **Α** καθετί που απέκτησαν από την εκτέλεση της εντολής, σύμφωνα με το άρθρο 719 ΑΚ (εν προκειμένω, τα χρήματα που εισέπραξαν ως τίμημα εισόδου στο πάρτι)· λόγω της χρηματικής φύσης της παροχής, πρόκειται για κομίσιμο χρέος (άρθρο 321 ΑΚ) που πρέπει να καταβληθεί στην κατοικία του δανειστή και εν προκειμένω, στον Πειραιά, όπου εδρεύει η ενάγουσα εταιρεία.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 218 § 1 ΚΠολΔ, μεταξύ των προϋποθέσεων για την αντικειμενική σώρευση περισσότερων αιτήσεων στο ίδιο δικόγραφο συγκαταλέγονται η ταυτότητα της τοπικής αρμοδιότητας, καθώς και της διαδικασίας, ως προς καθεμία από τις σωρευόμενες αιτήσεις. Εν προκειμένω, ελλείπει αναμφίβολα η δεύτερη από αυτές τις προϋποθέσεις (ταυτότητα διαδικασίας). Διότι, διαφορά από σύμβαση μίσθωσης εκδικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών (άρθρα 614 επ. ΚΠολΔ), ενώ διαφορά από σύμβαση εντολής φέρεται προς συζήτηση κατά την τακτική διαδικασία των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ. Ακόμα, αναλόγως της άποψης που υιοθετείται στο ζήτημα της τοπικής αρμοδιότητας, μπορεί να υποστηριχθεί πως ούτε ως προς τον αναγκαίο αυτόν όρο σώρευσης καταφάσκεται ταυτότητα. Το δικαστήριο δεν θα απορρίψει, πάντως, τα αντικειμενικά σωρευόμενα αιτήματα ως απαράδεκτα, αλλά θα διατάξει τον χωρισμό τους (άρθρο 218 § 2 ΚΠολΔ).

Δεύτερο Ερώτημα

Οφείλουμε να διακρίνουμε, ανάλογα με το σωρευόμενο στην αγωγή αίτημα. Ειδικότερα:

Ως προς το πρώτο αίτημα, οι **Β** και **Γ** συνδέονται μεταξύ τους με δεσμό αναγκαίας ομοδικίας (άρθρο 76 § 1 ΚΠολΔ), καθώς λόγω του αδιαίρετου της χρήσης του μισθίου, που αποτελεί τη βάση του μισθωτικού δικαιώματος και επομένως και της σχετικής κοινωνίας δικαιώματος, δεν νοείται η έκδοση διαφορετικών αποφάσεων, ώστε η ίδια νομική πράξη (μισθωτική σύμβαση) να είναι υπαρκτή (μη λυθείσα) για τον ένα από τους κοινωνούς συνεκμισθωτές και βέβαια, κατ' ανάλογο ποσοστό για το μισθωτή, και κατά το υπόλοιπο ανύπαρκτη (λυθείσα)[1]. Εξάλλου, αν

[1] Πρβλ. ΑΠ 42/2016, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.

ένας από τους διαδίκους δεν καταθέσει προτάσεις, σε διαδικασία (π.χ. τακτική, ειδικές) που η κατάθεσή τους είναι υποχρεωτική (άρθρο 115 § 3 ΚΠολΔ), τότε δικάζεται ερήμην (άρθρα 271 επ. ΚΠολΔ), ασχέτως αν παρίσταται δια ή μετά δικηγόρου στο ακροατήριο. Εν προκειμένω, λοιπόν, ο **Γ** θα δικαστεί ερήμην ως προς το συγκεκριμένο αίτημα, αλλά δεν θα επέλθουν σε βάρος του οι δυσμενείς συνέπειες της ερημοδικίας του εναγομένου (πλασματική ομολογία της ιστορικής βάσης της αγωγής· βλ. άρθρο 271 § 3 ΚΠολΔ), προεχόντως διότι θεωρείται ότι αντιπροσωπεύεται (εξίσου, πλασματικά) από τον παριστάμενο αναγκαίο ομόδικό του, **Β** (άρθρο 76 § 1 ΚΠολΔ).

Ως προς το δεύτερο αίτημα (εις ολόκληρον καταβολή χρηματικής παροχής – το ίδιο ισχύει και αν πρόκειται για χρηματική αποζημίωση, λόγω αδικοπραξίας [υπεξαίρεση χρημάτων από εντολοδόχους] που τελέστηκε από περισσότερα πρόσωπα, κατά τα άρθρα 914 και 926 ΑΚ) η ομοδικία των **Β** και **Γ** είναι απλή, κατά το άρθρο 74 ΚΠολΔ, λόγω της ύπαρξης κοινής υποχρέωσης. Στην περίπτωση αυτή, κάθε δίκη απλού ομοδίκου διατηρεί την δικονομική αυτοτέλειά της έναντι των λοιπών και συνεπώς, ο **Γ** δεν αντιπροσωπεύεται από τον παριστάμενο **Β**. Αντίθετα, θα δικαστεί ερήμην και θα θεωρηθεί ότι ομολογεί την ιστορική βάση της αγωγής, η οποία θα γίνει δεκτή σε βάρος του ως ουσιαστικά βάσιμη (άρθρο 271 § 3 ΚΠολΔ).

Τρίτο Ερώτημα

Μεταξύ των διαδικαστικών προϋποθέσεων της δίκης -που ελέγχονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 73 ΚΠολΔ- συγκαταλέγεται η ύπαρξη έννομου συμφέροντος. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 68 ΚΠολΔ, «*(δ)ικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον*», ενώ στο άρθρο 70 ΚΠολΔ ορίζεται ότι «*(ό)ποιος έχει έννομο συμφέρον να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή μη ύπαρξη κάποιας έννομης σχέσης, μπορεί να εγείρει σχετική αγωγή*». Το συμφέρον αυτό, πρέπει εκτός από έννομο, να είναι ατομικό του αιτούντος, άμεσο και παρόν, να αφορά, δηλαδή, έννομες σχέσεις υπαρκτές και παρούσες κατά την άσκηση της αγωγής, και όχι υποθετικές και μελλοντικές ή ενδεχόμενες[2]. Εξάλλου, με την καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης, «*αίρεται για το μέλλον η μισθωτική σχέση και δεν υποχρεούται πλέον ο μισθωτής σε καταβολή μισθωμάτων για το χρόνο μετά την καταγγελία*»[3].

Στην προκειμένη περίπτωση, οι διάδικοι σύνηψαν σύμβαση βραχυχρόνιας μίσθωσης, για ορισμένο, δηλαδή, αρκετά περιορισμένο χρόνο· κατά τους ισχυρισμούς της ίδιας της ενάγουσας, η χρήση του μισθίου θα παραχωρούταν μόνο για ένα βράδυ (για την διεξαγωγή

[2] Βλ. ΑΠ 55/2020, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.
[3] ΑΠ 986/2023, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.

του πάρτι στο πλαίσιο του φεστιβάλ) και ύστερα, θα λυνόταν, λόγω παρέλευσης του συμβατικού χρόνου της διάρκειάς της. Όταν, επομένως, η **Α** κατήγγειλε την σύμβαση μίσθωσης (πέντε ημέρες μετά το πάρτι) εκείνη είχε ήδη λύθει και επομένως, καταγγέλθηκε ανύπαρκτη, καθ' εκείνο τον χρόνο, σύμβαση. Δεδομένο ότι η καταγγελία της μίσθωσης επιφέρει τη λύση της ενοχικής σχέσης αποκλειστικά για το μέλλον (ex nunc), η **Α** ζήτησε την παροχή έννομης προστασίας, δίχως να δικαιολογεί έννομο συμφέρον προς τούτο (π.χ. ούτως ή άλλως δεν θα υποχρεούταν να καταβάλλει πρόσθετα μισθώματα, ακόμα και αν δεν είχε καταγγείλει την μίσθωση· όφειλε να είχε ασκήσει, λόγω της περίστασης της βραχυχρόνιας μίσθωσης, άλλο δικαίωμά συνδεόμενο με την ύπαρξη πραγματικού ελαττώματος του μισθίου, όπως εκείνα της μείωσης του μισθώματος ή της αποζημίωσης για μη εκτέλεση της σύμβασης). Επομένως, ελλείψει της οικείας διαδικαστικής προϋπόθεσης της δίκης (έννομο συμφέρον), το πρώτο αίτημα της **Α** είναι απορριπτέο ως απαράδεκτο.

Τέταρτο ερώτημα

Ο πρώτος ισχυρισμός του **Β** συνιστά αιτιολογημένη άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής. Ο **Β** αμφισβητεί το επικαλούμενο από την **Α** δικαιογόνο γεγονός της ύπαρξης πραγματικού ελαττώματος του μισθίου κατά τον χρόνο παράδοσής του, επί του οποίου θεμελίωσε την άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας. Το βάρος απόδειξης ότι υπήρξε τέτοιο ελάττωμα εξακολουθεί να φέρει η **Α**.

Ο δεύτερος -επικουρικά προβαλλόμενος- ισχυρισμός του **Β** συνιστά καταχρηστική, δικαιοκωλυτική ένσταση, στηριζόμενη στα άρθρα 44 Π.Δ. 34/1995 και 579 ΑΚ. Ο **Β** ομολογεί, εν μέρει, την ιστορική βάση της αγωγής, αλλά εισφέρει πρόσθετα, διακριτά από όσα επικαλέστηκε η ενάγουσα, πραγματικά περιστατικά (γνώση μισθώτριας για την ύπαρξη του ελαττώματος σε προγενέστερο της παράδοσης του μισθίου χρόνο και δη εκείνον της κατάρτισης της σύμβασης), με την προβολή των οποίων αποσκοπεί στην κατάλυση του ίδιου του ασκούμενου αγωγικού δικαιώματος («*δεν γεννήθηκε καν δικαίωμα καταγγελίας, επειδή γνώριζε το ελάττωμα*»). Το βάρος απόδειξης της οικείας ένστασης φέρει ο **Β**, σύμφωνα με το άρθρο 338 § 1 ΚΠολΔ.

Ο τρίτος ισχυρισμός του **Β** συνιστά, ομοίως, καταχρηστική, δικαιοκωλυτική ένσταση, στηριζόμενη στα άρθρα 226 ΑΚ και 180 ΑΚ. Ο **Β** επικαλείται πρόσθετα, διακριτά από όσα επικαλέστηκε η ενάγουσα, πραγματικά περιστατικά (μη απόδειξη πληρεξουσιότητας εκείνου που υπογράφει την καταγγελία, διότι αν και ζητήθηκε η επίδειξη πληρεξουσίου, τούτο δεν επιδείχθηκε), με την προβολή των οποίων αποσκοπεί στην κατάλυση του ίδιου του ασκούμενου αγωγικού δικαιώματος («*δεν έλαβε καν χώρα καταγγελία, επειδή δεν επιδείχθηκε, παρότι ζητήθηκε, πληρεξούσιο της εταιρείας προς το πρόσωπο που απηύθυνε την μονομερή*

δήλωση»). Το βάρος απόδειξης της οικείας ένστασης (ότι ζήτησε την επίδειξη πληρεξουσίου έγκαιρα και ότι δεν επιδείχθηκε) φέρει ο **Β**, σύμφωνα με το άρθρο 338 § 1 ΚΠολΔ.

Ο τέταρτος ισχυρισμός του **Β** συνιστά αιτιολογημένη άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής. Ο **Β** αμφισβητεί δικαιογόνο γεγονός, αναγκαίο για την θεμελίωση του δεύτερου αιτήματος, επικαλούμενος, ουσιαστικά, τον ίδιο κανόνα δικαίου που επικαλείται και η ενάγουσα (άρθρο 719 ΑΚ). Το μόνο που ισχυρίζεται είναι ότι ως εντολοδόχος δεν υποχρεούταν να αποδώσει ποσό χ ύψους, όπως διατείνεται η ενάγουσα, αλλά ψ ύψους. Το βάρος απόδειξης ότι έπρεπε να αποδοθούν 9.000 ευρώ εξακολουθεί να φέρει η **Α**.

Πέμπτο Ερώτημα

Σύμφωνα με το άρθρο 325 ΑΚ, η οποία προβλέπει το λεγόμενο δικαίωμα επίσχεσης, «*(α)ν ο οφειλέτης έχει κατά του δανειστή ληξιπρόθεσμη αξίωση συναφή με την οφειλή του, έχει δικαίωμα, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο, να αρνηθεί την εκπλήρωση της παροχής ωσότου ο δανειστής εκπληρώσει την υποχρέωση που τον βαρύνει*». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 721 ΑΚ, «*(ο) εντολέας έχει υποχρέωση να προκαταβάλει τις δαπάνες που απαιτούνται για την εκτέλεση της εντολής*».

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 269 § 3 ΚΠολΔ, «*(μ)έσα επίθεσης και άμυνας είναι παραδεκτά και μετά την κατάθεση των προτάσεων έως και τη συζήτηση, με προσθήκη, αν προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα ή αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία. Η αντίκρουση επ' αυτών γίνεται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τη συζήτηση*». Ως μέσα επίθεσης και άμυνας νοούνται οι αυτοτελείς πραγματικοί ισχυρισμοί, όπως οι ενστάσεις, ενώ στο ρυθμιστικό βελεηνεκές της διάταξης υπάγονται, αφενός, οι οψιγενείς ισχυρισμοί, δηλαδή, αυτοί των οποίων τα θεμελιωτικά γεγονότα (νομοτυπικά στοιχεία, π.χ. η συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής) έλαβαν χώρα μετά την κατάθεση των προτάσεων και αφετέρου, οι παραχρήμα αποδεικνυόμενοι, δηλαδή, εκείνοι που όλα τα δικαιογόνα γεγονότα τους αποδεικνύονται με έγγραφο ή δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Το έγγραφο θα πρέπει να αποδεικνύει άμεσα τα επίμαχα γεγονότα και να μην αποτελεί απλώς βάση για την συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (π.χ. από το τάδε έγγραφο συνάγεται μονάχα ότι έλαβε χώρα το γεγονός, δίχως να προκύπτει, όμως, αυτό με βεβαιότητα από το σώμα του ίδιου του εγγράφου).

Τέλος, ιδιωτικό έγγραφο, κατά την έννοια του ΚΠολΔ, θεωρείται κάθε έγγραφο το οποίο δεν είναι δημόσιο και φέρει την υπογραφή του εκδότη κατά το άρθρο 443 ΚΠολΔ. Για να έχει, δηλαδή, αποδεικτική, σύμφωνα με την διάταξη αυτή, δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη, εκδότης, δε, θεωρείται εκείνος ο οποίος αναλαμβάνει

υποχρεώσεις από το έγγραφο[4]. Περαιτέρω, με ιδιωτικά έγγραφα εξομοιώνονται, δυνάμει του άρθρου 444 §§ 1 & 2 ΚΠολΔ οι φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση. Μηχανική απεικόνιση είναι και κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστή ή περιφερειακή μνήμη υπολογιστή, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων, που δεν μπορούν να διαβαστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία. Έτσι, μηχανικές απεικονίσεις θεωρούνται και τα στιγμιότυπα οθόνης (*screenshots*) μίας συνομιλίας στο *Instagram*.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσθήκη στις προτάσεις του, ο **Β** προβάλλει την γνήσια, δικαιοανασταλτική ένσταση επίσχεσης, στηριζόμενη στα άρθρα 325 ΑΚ και 721 ΑΚ. Δεν πρόκειται για οψιγενή ισχυρισμό, διότι όλα τα επιμέρους δικαιογόνα γεγονότα της (π.χ. η ύπαρξη απαιτητής και ληξιπρόθεσμης ανταξίωσης συναφούς προς την αξίωση της **Α**) είχαν συντρέξει σε χρόνο προγενέστερο εκείνου της κατάθεσης των προτάσεων, κατ' άρθρο 237 § 1 ΚΠολΔ. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν αποδεικνύεται παραχρήμα. Η απάντηση είναι αρνητική. Ο **Β** προσκομίζει μεν *screenshots*, τα οποία ως μηχανικές απεικονίσεις εξομοιώνονται με ιδιωτικά έγγραφα, πλην όμως, προσκομίζει σωρευτικά και ανυπόγραφα τιμολόγια, τα οποία δεν αναπτύσσουν, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν, την αποδεικτική δύναμη του ιδιωτικού εγγράφου, αλλά μπορούν, μόνο, να αποτελέσουν βάση για την συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (π.χ. για την μίσθωση των μηχανημάτων POS). Ως εκ τούτου, απαράδεκτα προβάλλει ο **Β** την ένσταση επίσχεσης, αφού δεν αποδεικνύονται όλα τα επιμέρους νομοτυπικά στοιχεία της (λ.χ. το ύψος των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε) παραχρήμα.

Έκτο Ερώτημα

Σύμφωνα με το άρθρο 513 § 1 εδ. γ' ΚΠολΔ, «*(α)ν η απόφαση είναι εν μέρει οριστική, δεν επιτρέπεται έφεση ούτε κατά των οριστικών διατάξεων πριν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη*». Ερμηνεύοντας την διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 218 § 1 ΚΠολΔ, η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου δέχθηκε με την υπ' αριθμ. 1/2019 απόφασή της[5] ότι «*σε περίπτωση αντικειμενικής σωρεύσεως αιτήσεων παροχής έννομης προστασίας του ιδίου ενάγοντος κατά του ιδίου εναγομένου σε ένα δικόγραφο, η απόφαση που περατώνει την δίκη ως προς μία αίτηση, χωρίς να αποφαίνεται οριστικώς ως προς την άλλη, δεν υπόκειται σε*

[4] Βλ. ΑΠ 1569/2022, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.
[5] ΟλΑΠ 1/2019, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.

προσβολή με τα ως άνω ένδικα μέσα (σ.σ. εννοείται και η έφεση) *ιδίως όταν οι υποβληθείσες αξιώσεις τελούν μεταξύ τους σε σχέση εξαρτήσεως, δηλαδή η μία είναι παρεπομένη της άλλης και η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται από την επίλυση της άλλης*». Έκτοτε, έχουν υποστηριχθεί δύο απόψεις: σύμφωνα με την πρώτη, στηριζόμενη στην αδιάστικτη διατύπωση της απόφασης της Ολομέλειας, επί εν μέρει οριστικής απόφασης δεν χωρεί υπό καμία εκδοχή έφεση, προτού εκδοθούν οριστικές διατάξεις ως προς όλα τα αντικειμενικά σωρευόμενα αιτήματα. Κατ' άλλη άποψη, η οποία έχει υιοθετηθεί και από μερίδα του Ακυρωτικού[6], δεν επιτρέπεται έφεση στην παραπάνω περίπτωση (αντικειμενική σώρευση αγωγών), μόνο «*υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης συνάφειας ανάμεσα στην οριστικώς κριθείσα αίτηση και σε εκείνη που ακόμα είναι εκκρεμής, κατά τρόπο, ώστε, από την άσκηση του ενδίκου μέσου της έφεσης να πηγάζει κίνδυνος έκδοσης, ενδεχομένως, αντιφατικών αποφάσεων*».

Εξάλλου, κατά το άρθρο 517 ΚΠολΔ, «*(η) έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στην πρωτόδικη δίκη ή των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία, η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδίκων, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη*». Όπως είδαμε στην απάντηση του δεύτερου ερωτήματος, τέτοια ομοδικία υφίσταται και όταν ενάγονται οι συνεκμισθωτές σε δίκη με την οποία ζητείται η αναγνώριση της λύσης της μισθωτικής σύμβασης, λόγω έγκυρης καταγγελίας.

Στην προκειμένη περίπτωση, η έφεση της **Α** είναι αναμφίβολα απαράδεκτη, διότι δεν απευθύνθηκε κατά αμφότερων των αντιδίκων της – αναγκαίων ομοδίκων της στην δίκη του πρώτου βαθμού, σύμφωνα με το άρθρο 517 εδ. β' ΚΠολΔ. Ακόμη, αναλόγως της άποψης που θα υποστηριχθεί, είναι απαράδεκτη και για τον πρόσθετο λόγο ότι στρέφεται κατά εν μέρει οριστικής απόφασης. Πράγματι, επί αντικειμενικής σώρευσης αγωγών, η απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αγωγή ως προς ένα αίτημα, ενώ ως προς άλλο διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης (άρθρο 254 ΚΠολΔ) είναι εν μέρει οριστική. Κατά την πρώτη, λοιπόν, από τις παραπάνω απόψεις, δεν συγχωρείται κατ' αυτής έφεση, έως ότου περατωθεί η δίκη και για το δεύτερο αίτημα (δηλαδή, αφότου εξεταστούν οι μάρτυρες και εκδοθεί οριστική απόφαση). Αντίθετα, αν ακολουθήσουμε την δεύτερη άποψη, η έφεση θα ήταν παραδεκτή για τον λόγο αυτόν (απαράδεκτη, όμως, εν γένει, λόγω του προμνησθέντος άρθρου 517 εδ. β' ΚΠολΔ), καθώς τα δύο αιτήματα δεν εμφανίζουν συνάφεια μεταξύ τους (η μία διαφορά απορρέει από σύμβαση μίσθωσης, ενώ η άλλη από σύμβαση εντολής).

[6] Βλ. ΑΠ 1110/2023, διαθέσιμη σε www.areiospagos.gr.